

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semanaio Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moóca, 424

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semanaio Lithuano Independente
Leidžia ir Redaguoja
A. DUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moóca, 424

7-ti metai

Brazilija. — São Paulo, 1936 m. rugsėjo—Setembro 26 d.

Nr. 39 (326)

Urugvajus nutraukė diplom. santykius su Madridu

Marinetti paskaita

Italų poetas Marinetti, didelis karo garbintojas. Iš Argentinos grįždamas Italijon, apsisistojė Rio de Janeiro ir turėjo vieną paskaitą. Teatras Municipal buvo prisirinkęs pilnutėlis žmonių. Kuomet Marinetti kalbėjo apie italų įsiveržimą Abisinijon, tai klausytojai šaukė: «šalin fašizmas» ir «mirtis komunizmui». Taip nepasisekė italų postui išgarsinti italų žygio Abisinijoj.

Telegrama Ispanijos sukilėliams

Brazilijos parlamentas pasiuntė Ispanijos sukilėlių vyriausybei užuojautos telegramą. Generolas Franco gavęs telegramą, padėkojo Brazilijos vyriausybei ir visai brazilų tautai už moralinę paramą kare su vyriausybe.

Visa šeimyna po automobiliu

Pereitą sekmadienį ant av. Paes de Barros įvyko šurpiniškas nelaimė, automobilis užvažiavo ant visos ispanų šeimos — ant tėvo, motinos ir 3 vaikų. Užmušti tapo motina ir vienas vaikas 5 mėn. amžiaus, o tėvas ir du sūnūs 3 ir 4 m. amž. tapo sužaišti.

Lietuva pasirašė sutartį su Italija

Iš Romos pranešama, kad šią savaitę tarp Lietuvos ir Italijos atstovo Ciano pasirašyta sutartis reguliuojanti importą, eksportą ir atsiskaitymą

200 rusų orlaivų Ispanijai

Anglų vienas laikraštis paskelbė, kad iš Rusijos Barselonon atgabenta 200 karo lėktuvų. Madrido vyriausybė šią žinią užginėjo.

Abisinai turi da didelę kariuomenę

Abisinijos atstovai Londone paskelbė, kad Abisinija dar turi didelę kariuomenę, kurios vyriausiu vadu yra ras Immeru, kurio vyriausias štabas yra Goré mieste.

Socialdemokratų laimėjimas Švedijoje

Siomis dienomis Švedijoje įvyko parlamento rinkimai, kur socialdemokratų partija gavo 123 atstovus ir kairiosios grupės parlamente turės absoliučią daugumą. Socialdemokratų vadas Hansas sudarė Švedijos vyriausybę. Švedijoje taip pat yra ir karaliaus.

Didelis gaisras Kinijoje

Kinijoje, Tangkeu mieste kilo gaisras ir supleskėjo apie 1000 namų. Nuostoliai siekia apie 10 mil. dolerių.

Susprogdino redakciją Kuboje

Kubos laikraštis «El Paiz» rašydama apie Ispanijos karą, palankiai atsiliepdavo apie sukilėlius. Atsirado tokių žmonių, kurie ėmė ir tą redakciją dinamitu susprogdino. Sprogime žuvo 5 žmonės.

Ir Abisinija dalyvaus Tautų Sąjungos posėdy

Stalinas, Mussolinis ir Hitleris už vieno stalo

Gal ir kitos P. A. valstybės paseks Urugvajų

Urugvajaus prezidentas Terra ir užsienio reikalų ministeris Espalter paskelbė dekretą, kuriuo nutraukiami diplomatiniai ryšiai su Ispanijos vyriausybe prieš kurią yra sukilę ispanų generolai. Šis dekretas tuojaus buvo praneštas Ispanijos vyriausybei Madridan. Šį žygį Urugvajus padarė dėl to, kad Madride tapo susaudytos vicekonsulo 3 seserys. Už ką jos susaudytos ir ką jos ten veikė Ispanijoje, nežinia. Urugvajaus atstovybė ir konsulatui Madride tapo uždaryti. Tai pirmoji valstybė Urugvajus, kuri dėl pi-

lietinio karo pasėkmių, nutraukė diplomatinis santykius su kariaujančia su sukilėliais Ispanijos vyriausybe. Ši toks Urugvajaus vyriausybės žygis sukėlė daug kalbų politiniuose sluokniuose. Bet tai nieko nepaprasto nėra. Greičiausia paseks Urugvajų ir kitos Pietų Amerikos valstybės, nelaukdamos karo pabaigos, nori pripažinti Ispanijos sukilėlių vyriausybę ir su ja užmegzti ryšius. Toks žingsnis, žinoma, būtų didelė sukilėliams moralinė parama. Bet kas laimės Ispanijoje karą, aiškiai dar niekas negali pasakyti.

Abisinija dar gyvuoja kaip valstybė

Tautų Sąjunga pradėjo savo posėdžius, kuriuose bus svarstomi įvairūs tarptautiniai klausimai. Daug padarė galvosukio «civilizuotų» valstybių atstovams atsilankymas Abisinijos atstovų. Jie negalėjo jokiu būdu išspręsti, ar Abisinija, kuri yra taipgi T. S. narys, dar egzistuoja kaip valstybė, ar jau jos nebėra. Klausimas beveik painus buvo, bet šiaip taip išsprendė. Šį klausimą aukštieji pasaulio politikai nutarė pastatyti balsavimui. 39 balsai buvo už Abisiniją, 4 prieš, o 6 politikai visai nebalsavo, tuo parodydami, kad dėl jų Abisinija gali būti ir gali nebūti ir dėl to jie

sau galvos visai nenori sukti. Tokiu būdu, painė mįslė tapo išspręsta, ir Abisinijos atstovai leista dalyvauti Tautų Sąjungos posėdy. Abisinijos reikalus Tautų Sąjungoje gins vėl pats Negusas, kuris jau atvažiavęs yra žėnėvėn Ką Abisinija laimės Žėnėvo je, tai neaišku. Ji turbūt daugiau pasitiki savo organizuojamomis naujomis jėgomis, negu Tautų Sąjunga, kuri visuomet palaiko stipresnę pusę. Po šio posėdžio Negusas realiau esą pradės žiūrėti į savo krašto reikalus ir pradės valyti kraštą nuo itališkos «civilizacijos».

Amerikos prezidentas sauks valstybiu vadu konferencija

Amerikos laikraščio «New York Times» vienas redaktorius rašo, kad dabartinis Amerikos prezidentas Roosevelt planuoja susaukti įdomią Europos vadų konferenciją, kurioje ir pats, kaip iniciatorius, dalyvaus ir svarstys pasaulio taikos planą. Roosevelt veltas galvoja sekamai: sukviesti didesnių Europos valstybių atstovus į konferenciją ir kad joje dalyvautų pačios valstybių galvos, būtent: Anglijos karalius Eduardas VIII, Francijos prezidentas Lebrum, Vokietijos «fiureris» Hitleris, Italijos «dučė» Mussolini, Sovietų Rusijos diktatorius Stalinas ir Amerikos J. V. pats prezidentas Rooseveltas. Šią savo sumanymą Ameri-

kos prezidentas papasakojo Anglijos darbiėčių vadui Lanabury, kuris tą sumanymą užgyrė. Ir jei tik Rooseveltas bus išrinktas vėl prezidentu, tai šioji konferencija tikrai bus susaukta. Nes dabar pasaulis kunkuliute kunkuliuoja tarptautiniais neramumais, kurie bile dieną gali virsti baisiąja pasaulio tragedija. Kad to išvengus, reikia kaip tik susaukti pasitarimą valstybių galvų, kad jie, susėdę prie vieno stalo apsvarstytų tarptautinę padėtį ir surastų kompromisą išvengtį pasaulinės katastrofos. Vadinaš, Stalinas, Hitleris, Mussolini ir kiti sėdės prie vieno stalo ir spręš Europos likimą.

Neuzmirskite, kad šiandien turite!...

Vykti į Vila Belos choro rengiamą VAKARA-KONCERTA, kuris įvyks š.m. rugsėjo 26 d. São Caetano, Lazio salėje, rua Rio Branco, 45. Tad visi, kas gyvas ir galite krutėti, atvykite pasiklausyti hetuviškų dainų, monologų ir kupletų. Bus suvaidinta vieno veiksmo komedija «VASAROTOJAI», kuri suteiks jums daug juoko. Kas tik norite pašokti, pasilinksinti ir pasijuokti, prašome atsilankyti į šį gražų VAKARA. Griež visiems gerai žinomas p. Ogžėvilos džiaz-bandas. Pradžia 8 val. vakaro. **Nepasilikite Namie!!!** Pabaiga 4 valandą ryto.

Rooseveltas gauna pagelbą iš Kominterno

Amerikos bankierių laikraščiai, pažeminti prezidentą Rooseveltą, kad jo nebeišrinktų per ateinančius rinkimus 1937 m., rašo, kad Rooseveltas gauna pagelbą iš Kominterno (komunistų internacionalo).

Neįsileis komunistų P. Amerikon

Tarp Brazilijos, Urugvajaus, Argentinos ir kitų Pietų Amerikos respublikų bus pasirašyta sutartis, kad nė viena šalis, kuri pasirašys sutartį, neįsileis komunistų.

Susaudytas Ispanijos ex-ministeris

Ispanijos teismas nutėisė susaudyti buvusį karo ministerį Salazar Alonso už prisidėjimą prie sukilimo. Mirties bausmė įvykdyta.

Uždare Moroko rubežius

Francija uždare rubežius tarp francūzų Moroko ir ispanų Moroko. Aną dieną ispanų sukilėliai Moroke nušovė francūzų piliėti. Dėl to gali kilti ir didesnis nesusipratimas.

Netekes darbo nusižudė

Gudžiūnuose, Kedainių aps., rasktas traukinio suvažinėtas M. Damašas. Jis tarnavo Grinkiškio pieninėje, bet buvo atteistas. Netekes darbo iš susigrauzimo nusižudė po traukinio.

Sukilėliai sako laimi

Šią savaitę laikraščiai skelbė, kad Ispanijos sukilėliai visur apturėjo didelių laimėjimų ir esą jau Madrido vyriausybės dienos suskaitytos. Prezidentas Azania jau norėjęs pasiduoti sukilėliams ir atiduoti jiems valdžią, tik ministeris pirm ir karo ministeris Caballero dar atkakliai laikosi. Kaip ten yra, sunku suprasti. Pereitą šėštadienį laikraščiai buvo paskelbė, kad prezidentas Azania jau nužudytas ir Madride didžiausia betvarkė O šiandieną laikraščiai skelbia, kad prezidentas lanko frontus, o Madride pradėjo veikti virš 100 mokyklų ir sprask tu, žmogau, jei nori, kas ten yra. Aišku tik tas, kad iš didelio patriotizmo tos pačios tautos žmonės berprotiškai žudosi.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

J. Juška, V. Merkevičius, J. Ruzgis, J. Lašaitis, J. Januškevičius, A. Kiaušas, J. Balėūnas, K. Radzevičius, J. Adžgauskas, A. Briedis, P. Jučys, J. Legas, A. Danielaitienė, A. Kuzma, V. Grabauskas, V. Čiulad, S. Šliažas, J. Kazakevičius, J. Romanc, J. Zakarevičius, P. Gutauskas, J. Sinkaitis, J. Klimaitis, J. Stabingis, V. Zalba, Z. Genys, V. Vainauskas, M. Grobauskienė, B. Ruzinskas, M. Budrevičius, A. Vitkevičius, J. Žindulis, P. Pratuševičius, A. Trumpis.

Apžvalga

APSIVOGĖ LITU DOROTOJAI

Žmonės yra įsigyvenusi tokia nuomonė, jog koks nors ne padorus darbas, nors jie ir didžiausio paslaptį daromas, vistiek išeina į viršų. Kad taip dažniausia atsitinka, parodo gyvenimo faktai. Taip atsitiko ir su litu dorotojais «lietuviškų namų» įnamiais. O ta istorijėlė ne labai graži ir ne maloni, kurios epizodas yra sekantis.

Visi dar mes atmename kuomet prieš porą metų S Paulo mieste ėjo lietuviškas laikraštis «Lietuvis Brazilijoje». Kadangi to laikraščio leidėjai buvo prasiškolinę ir skolintojai buvo pareiškę tam laikraščio pretenzijas, kaip K. Uekus ir k., tai laikraštis, nemokėdamas skolų, sustojo ėjęs. Prieš užsidarant «Liet. Brazilijoje», jį tvarkė konsulatui. Kadangi skolas buvo nemažos, tai konsulas nenorėjo mokėti svetimo laikraščio skolas, bet suorganizavo draugiją «Sviesa», ir išleido jau savo laikraštį «Lietuvis». Bet nei iš šio, nei iš to «Lietuvis» leidėjai pavogė «Lietuvis Brazilijoje» vardą ir paskelbė, kad «Lietuvis» yra tas pat «Lietuvis Brazilijoje» ir kad leidėjai «Lietuvis» ir «Liet. Brazilijoje» yra tie patys ir dėlto «Lietuvis» numeracija buvo tęsiama nuo «Liet. Brazilijoje». Tokiu būdu «Lietuvis» leidėjai pavogė virš dviejų šimtų numerių «Liet. Brazilijoje», kad parodyti, jog Lietuvos pinigais leidžiamas laikraštis yra seniausias.

Taip apsigovę litu dorotojai minėjo «Lietuvis» neva 400 numerių jubiliejų. Ot čia tie poneliai ir buvo už uodegos sučiupti dėl tos negražios vadybės.

«sviesos» regakcija, patikrinusi Registro dos Titulos e Documentos įstaigoje «Lietuvis Brazilijoje» laikraščio registraciją, savo 38 nr. paskelbė dokumentą, kuris rodo, kad užsidariusio laikraščio «Liet. Brazilijoje» leidėjai buvo Juozas Rukšys, Stasys Puišys ir Jonas Silickas ir kad jie nieko bendro neturi su «Lietuvis» leidėjais ir kad «Lietuvis Brazilijoje» yra vienas, o «Lietuvis» — visai kitas laikraštis.

Vadinasi lietuviškų namų litėdžiai apsigovę, apsigovę negražiai ir, be to, visą laiką melavo visuomenei, kad «Liet. Brazilijoje» yra jų laikraštis. Tai labai bauru, ypač, kad tą darbą papildė žmonės, kurie vadiną save kolonijos vadais. Kurgi kolonija nueitų ve lama tokių vadų?

O kad dar labiau numaskuoti tų litėdžių melagingus pasigyrimus, kaip teko girdėti «Lietuvis Brazilijoje» leidėjai, atmokėję savo skolas, vėl žada pradėti leisti savo laikraštį. Kur dabar dės aki-tie rėkšniai, kurie nuolat skalina apie «dorą» teisybę, teisingumą ir k., patys būdami melagiais?

NAUJAS AIDO BENDRADARBIS

Aido redakcija gavo laišką iš Suomijos nuo prof. Arkadius Presas, kuriame gerb. profesorius pasižada bendradarbiauti mūsų «Aide» ir paremti jį savo raštais.

Prof. Arkadius Presas yra, rodo, švedas, žymus žurnalistas ir rašytojas ir didelis lietuvių draugas. Apie Lietuvą palankių straipsnių yra parašęs, ypač anglų spaudoje ir mokėdamas gerai lietuvių kalbą rašo ir lietuvių laikraščiuose, kaip «Lietuvos žinioms», «Laisvajai Minčiai», «Keleiviams», «Naujienuoms» ir kt. Be to, gerb. profesorius yra parašęs nemažai knygų įvairiais klausimais francūzų ir kitomis kalbomis. Vieną vėliausiai parašytą savo knygą «Vivre ou Mourir» (Gyventi ar Mirti) prisiuntė ir kelias kopijas laikraščio «La Raizon» «Aidui» leidžiamo Belgijoje, kur profesorius straipsniai yra tilpę apie Lietuvą.

Taigi, Aido daugų ir bendradarbių skaicius didėja.

Kaip mus garsina

Viešoji brazilų nuomonė apie lietuvius yra ne kokia. Su skaudancia širdimi tai reikia pripažinti. «Lithuania» vardas tampa jungiamas su visokiais triukšmais, girtuoklystėmis, peštinėmis ir panašiais apgallėtiniais elgesiais. Nė vienos teigiamos ypatybės brazilai nemato lietuvių, Lietuvis darbuotumas ir ištvermingumas nustelbtas brazilų nuomonėje ir jis atstovauja, tarp daugelio kitų tautų, nerimtą elementą — girtuoklį, trukšmadarį, peilininką.

Nemalonu, bet tai yra faktas, kad toji dėmė gaubia visus lietuvius čia gyvenančius ir parodo vietiniams, kad mes ne pavyzdinga gyvenimą kuriame šioje svetingoje šalyje, o garsiname lietuvių tai tą visomis neigiamomis priemonėmis.

Kas kaltas, kad apie mus emigrantus yra susidariusi tokia neigiamą nuomonę brazilų visuomenėje? Argi mes ištikrųjų esame tokie kaip apie mus galvoja kiti? Argi mes nenorime būti kultūringi ir savo gyvenimą tvarkyti gražiu pavyzdžiu? Kodėl, dažnai net ir viešai, esame reprezentuojami kaip neramus elementas? Mes emigrantai atvykome čia sukurti pavyzdinga gyvenimą ir drauge su kitomis tautomis norime progresuoti darbe, švietime ir kitose gyvenimo srityse. Tačiau visa nelaimė yra tame, kad už mus kalba kiti, kad mes lietuvius garsi a ne emigrantai, bet iš Lietuvos atsiųsti žmonės.

Jie už mus kalba iš savo «sajungos», jie mus garsina iš savo «lietuviškų karčiamų». O mes išėiviai žiūri-

me, kaip litais palaikomi bernėliai tiesia ant mūsų kolonijos veido gėdos skraistę. Mokyklas jie pavertė kasdieninių vakaruškų, girtuokliavimo ir paštyrių iždais. Per savo laikraštį jie ragina mus išėivius lankyti valstybės pinigais užlaikoma karčiamą ir gerti, ne bile kokią, o Lietuvos valstybinę smarvę. Jie patys, kurie yra gerai duona aprūpinti ir jiems nerūpi darbas, girtuokliuoja per naktį, o išėję iš baliukų galvas vieni kitiems daužosi, šauda-i, saukiasi policijos, o nukentėję — greitos pagelbos. O iš ten jau viešai paskelbiama rytojaus diena laikraščiuose: lietuvių bevakaruodami, begirtuokliaudami susipiaustė, susišaudė, galyas susidaužė. Ir toji gėda krinta ant mūsų visų.

Ar buvo bent vienas šeštadienis ir sekmadienis, kad vadinamuose «liet. namuose» nebūtų vakaruškų, girtuokliavimo, o po to paštynių? Sios savaitės pirmadienio brazilų laikraščiai pagselbė, kad išėjus iš «liet. namų» vakaruškų, tapo pašautas lietuvių mokyklos mokytojas už kokią tai mergšę. O kiek toje pačioje Bom Retiro mokykloje per vakaruškas pralieta kraujo, galvų «suskaldyta».

Liaukitės «liet. namų» ponai taip «garsinę» lietuvių vardą! Laikas uždaryti tas tautiškas karčiamas, laikas nutraukti tą gėdą nuo lietuvių kolonijos veido. Lietuva turi atkreipti dėmesį ir pašalinti iš mūsų tarpo valkatėlių saujele. Nes kolonija ilgiau negali pakęsti to, kas jos vardu yra daroma. A.V.

Israstas nematomas lėktuvas

Italijoje statomi lėktuvas iš ypatingos medžiagos — plastmasės, kuri darbo proceso metu paprastai lanksti, minkšta ir lengvai yra apdirbama, bet sustingusi darosi nepaprastai kieta ir tvirta. Ši medžiaga bus puikūs šarvai lėktuvams, kurių negalės pažeisti šovininių siveklodros.

Dabar Italijoje iš šios plastmasės daromi lėktuvų langai; jį pakeitė lengvai užsidengiamą celiuliodija.

Plastmasės permatomumas pastatytus iš jos lėktuvus daro visiškai nematomus ore. Lėktuve galima bus matyti tik lakūną ir tas motoro dalis, kurios turi būti padarytos iš metalo.

Senai karo technika rūpinasi išrasti lėktuvų paslėpimo priemones. Šis naujas išradimas išsprendžia uždavinį: lėktuvas, jo kontūrai nebus matomi, teks užmaskuoti tikrai lakūną ir metalines motoro dalis.

Be to, pastatytas iš šios plastmasės lėktuvas bus tuo patogus, kad la-

kūnas per jį matys į visas puses ir taipgi galės pastebėti sutrikimus benzina ir tepalus paduodančiuose vamzdčiuose, kurie taipgi iš plastmasės daromi.

Vyras virtęs moterimi, pagimdė kūdikį

Maždaug prieš dviejus metus vienas garsus Varšuvos chirurgas padarė vienam tūlam jaunam vyrui operaciją. Šis vyrukas aštuoniolikmetis Pranas Tennebaum, turėjo visiškai moterišką kūną, nors oficialiai buvo laikomas vyras. Padarius tam tikrą operaciją, iš vaikino virto jauna mergaitė ir «Valdžios žinios» tą faktą patvirtino.

O po metų ponas... atsiprašomi panelė Tennebaum ištekojo, ir dangus palaimino santuoką. Ji neseniai pagimdė, gajų berniuką. Varšuvos gydytojų sluoksniuose šis įvykis sukėlė tam tikrą sensaciją.

SPIC IMIGRACIJA is EUROPOS IR kity krasty

Turim leidimą įvežti Brazilijon gines ir žėndirbius su užstatu ir be užstato. Patarnavimas skubus ir sąžiningas. Mokėstis

MENESINIAM ISSIMOKEJIMUI

Laivakortės iš visų pasaulio uostų specialiomis kelionės sąlygomis.

Zemės sklypai ir statybai medžiaga

São Paulo priemiesty parduodami žemės sklypai namams statyti ir visa statybinė medžiaga, viskas išsimokėjimui ant 100 menesių su 10% įnaš.

Soc. Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3° aukš. salės 11 ir 12. — S. Paulo

ZINIOS IS LIETUVOS

Už botago pavogimą pusantrų metų kalėjimo

Panevėžyje aną dieną už botago pavogimą nubaustas pusantrų metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Atsitiko taip: 1934 metų rugsėjo 24 dieną tūlas 20 metų amžiaus ūkininkas Vladas Vaišvila buvo įtartas, kae pavogė Ežkelynės km, Subačiaus valsė. ūkininko Jono Masio botagą. Botagas buvęs senas, nendrių perlūzusi kotu. Kratos metu toks botagas pas Vaišvilą rastas. Vaišvilui buvo iškeltas Kupiškio apyl. teisme byla, bet dėl stokos įrodymų jis buvo išteisin-tas. Nukentėjęs Masys apeliavo Panevėžio apygardos teisman, kurio Vaišvila už botago pavogimą nubaustas pusantrų metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Šioje byloje Vaišvilos liūdninkas Zlatkus už melagingą parodymą nubaustas taip pat pusantrų metų s. d. kalėjimo.

Uždarytas į kalėjimą sugyvuļėjęs patėvis

Kulautuvos gyventojas Petras Zelionis doroviškai nusižengė prieš savo jaunametę auklėtinę. Kriminalinė policija sugyvuļėjęs patėvį uždėrė į kalėjimą, o bylą perdavęs teismo įstalgoma.

Steigs vienuolyną

Prieš kurį laiką Pasvaly apsigyveno keletas vienuolių ir įsteigė vaikų darželį. Kalbama, kad netrukus atvyksią ir daugiau ir būsiąs įsteigtas vienuolynas.

Klaipėdoje surasta slapta komunistų spaustuvė

Iš Klaipėdos praneša, kad ten šiomis dienomis saugumo policija Kapų gatvėje vieno rusų radus slapta komunistų spaustuvę, bespausdinančią nelegalią literatūrą. Suimta apie 20 žmonių, kurių 10 atiduota teismui. Spaustuvė konfiskuota.

Nušovė iš stovyklos bėgantį pilietį

Aną dieną Alytuje buvo sulaukytas už trūkšavimą pil. P. Babarikas ir uždarytas į daboklę prasblaivyti. Babarikas pasiprašęs laukan, lauke pradėjo bėgti namo. Daboklės sargas Babariką pradėjo vyti, o nesugaudamas paleido švį. Šuvis pataikė į vidurius. Suzeistas buvo nugabentas apskrities ligoninėn, kur po operacijos tuoju mirė. Už neaiškų ginklo pavartojimą daboklės sargas areštuotas ir byla perduota tardytojui.

Apdegė 4 žmonės, vienas iš jų labai sunkiai

KAUNAS. — Rūgp. 10 d., 23 val., Vytauto pr. 26a «Balkan» garaže, dėl neatsargaus elgimosi su ugnimi, užsidegė garaže būvęs benzinas ir alyva. Nuo staigos ugnies smarkiai apdegė to pat garažo tarnautojas Jonas Makauskas, kuris liepsnos buvo apakintas ir įkrito į garaže esančią automobiliams tikrinti duobę. Iš duobės traukdamis apdagusį du jo broliai — Andrius ir Julius ir greta būvęs darbininkas Adomavičius taip pat apdegė.

Didelis gaisras su žmonių aukomis Apie pirmą valandą naktį Prienu vals. Mogiškių km., Vilkienės ūkyje kilo smarkus gaisras. Sudėgė kluonas, daržinė ir tvartai. Daržinėje buvo daug inventoriaus, kuris gaisro metu ugnyje žuvo. Be to, daržinėje sudėgė Povilas Kleiza, 19 metų amž., kilęs iš Prienu laukio kaimo.

—Paskirta nagrinėti Janulio byla. Jis pavogė apie 190,000 litų valdiškų pinigų.

Svečius išlydėjus

Keltautojo ir rašytojo M. Šalčiaus atvykimas, kaip matėsi iš spaudos, S. Paulo lietuvių gyvenimą pajudino ar net išsiūbavo iš vietos. Tai retas mūsų gyvenime reiškinys ir bene pirmas ir vienintelis atsitikimas lietuvių kolonijų tarpe visame P. Amerikos kontinente, kada svečias atvykęs iš Lietuvos savo kalboje pirmą temą pasirenka gan realius ekonominius klausimus. Tik gaila, kad svečias, norėdamas nuosirdžiai, net savo jėgomis mums padėti, pasirinko, bent taip mums atrodo, perdaug ne savo srities temų, ne sulig savo jėgomis. Tai gal būtų, visų rašytojų ir poetų silpnybė — pegasas.

Viena kas neigiamo krito mums, girių gyventojams, akdū, tai kolonizacijos klausimas. Čia imtasi grynai politškai, greta tik ką gimusio kūdikio «Grūda», gimdyti kita boliviškąjį dvinį, kad atitraukus «pieno riebalus» į užsienį ir išauginus «Grūdą» rachitiku...

Kokios bebūtume nuomonės apie «Grūdą», visgi turime pripažinti, kad jis tai kolkas vienintelė įstaiga pasiėmusi tikslu gelbėti savo tautiečius iš fabriko vergijos. Todėl iluzijos apie kitus mažesnes reikšmes kraštus mums ir svečiams turėtų būti ne pakeliui. Svečias matyt buvo kitos nuomonės, todėl yra klausimas ar jis, patardamas mums vykti Bolivijon, turėjo omeny šiuos klausimus:

1. Ar tiesa, kad Bolivija, neprieidama prie jūros ir būdama toli nuo gerų uostų, turi tik loskavus kelius savo eksportui per kitas valstybes dėl ko žemės ūkio gaminiai neapsimoka eksportuoti? Gi karui iškilus su kaimynais ir tų pačių gali netekti.

2. Ar tiesa, kada vietos rinka vi-

sai mizerna, o kaimynai žemės ūkio produktų neperka, turėdami perteklių savo?

3. Ar tiesa, kad Tarijos rajonas pakilę arti 2 km. nuo jūros lygio su kontinentaliu klimatu — šaltais vėjais (ypač pavėsy), kas neretai ateivį į grabą nuvaro, o žemės ūkio kultūrų skaičių daro labai apribuotą?

4. Ar tiesa, kad ten ligai ištikus, kolonistui visa viltis pagelbos, tai indijonai?

5. Ar tiesa, kad Brazilijoje yra dar daugiau ir geresnių kolonizacijai žemių su geresniu klimatu ir arčiau vietos ir pasaulio rinkos?

6. Ar tiesa, kad kelionė iki Tarijos rajono kaštuoja tiek, kad su tais pinigais čia vietoj galima bandyti įsikurti?

7. Ar svečias yra bandęs su 100 litų kurtis?

8. Ar tiesa, kad Brazilijoje yra taip pat žemės turtų, bet jie kolonistui jokios reikšmės neturi, kaip ir Bolivijoje?

9. Ar tiesa, kdd «Grūdas» pasirinko kurkas geresnėj vietoj kolonizacijai žemę t. y. kuone didmiesčio priemiesty?

10. Ar tiesa, kad kdd kolonizuojant netinkamas tam sritis, sutinkama daugybė kliūčių, dėl kurių pasiryžę ūkininkai tampa elgėtomis?

11. Ar tiesa, kad neužtenka paprasto pervaziavimo per kurį nors kraštą, kad pripažinus jį tinkamu kolonizacijai?

12. Ar tiesa, kad tuos ir dar visą oile klausimų reikia turėti omeny, norint sukurti sveiką ir ekonominiškai tvirtą koloniją?

Agr. Br. Laukšas.

LIETUVIAI ISPANU SVET. LEGIONE

1926-1927 metais iš Lietuvos į Prancūziją laukų darbams vyko nemažas skaičius darbininkų. Vieni jų ten įsigyveno ir per metus uždirbdavo po 1000 po 1500 frankų. Gavęs iš savo draugo laiška, susigundė važiuoti į Prancūziją ir Kauno darbininkas Motiejus Brazdžiūnas. Po kelių mėnesių jis jau buvo Pietų Prancūzijoje ir dirbo vynuogių laukuose.

Pirmaisiais metais Brazdžiūnui visai neblogo sekėsi. Jis per mėnesį uždirbdavo po 200 — 300 frankų, o be to, dar gaudavęs butą ir maistą. Tačiau neilgai buvę tokie geri laikai. Prancūzijoje taip pat atsirado bedarbių. Vyriausybė išleido įsakymą, pagal kurį vietos fabrikai, o taip pat ir ūkininkai buvo įpareigojami pirmoje eilėje darba teikti Prancūzijos piliečiams. Tūkstančiai atvykusių laukų laukų darbininkų svetimsalių turėjo sugrįžti namo. Bene daugiausia nukentėjo lenkų darbininkai, nes tais laikais Prancūzijoje jų buvo labai daug. Ir mūsų tautiečiui Brazdžiūnui teko apieisti savo gerąjį šeimnininką.

Brazdžiūnas buvo susitaupęs apie 1800 frankų ir jau ruošėsi vykti Lietuvon. Bet jį sugundė vienas rusų emigrantas ir prikalbėjo vykti Ispanijon. Brazdžiūnas vienas su tuo rusų emigrantu vykti nenorėjęs, tad jie susirado du brolius Guobius, kilusius iš okupuotos Lietuvos. Guobiai su kitais lenkų darbininkais buvo į Prancūziją nuvykę 1928 metais. Taip trys lietuviai ir vienas rusas 1929 metais išvyko į Ispaniją. Po kelių dienų jie jau buvo Ispanų sostinėje Madride.

Anas rusas Madride turėjęs draugų, kurie jau senai tarnavę ispanų svetimsalių legione Afrikoje, Moroko. Rusas prikalbėjęs Brazdžiūną ir Guobius vykti į nežinomąjį kraštą Afriką. Guobiai ir Brazdžiūnas paklausę ir nuvykę. Jiems neteko mokėti kelionės išlaidų, nes už juos sumokėjo tam tik-

ra bendrovė, kuri rinkdavo kandidatus į svetimsalių legioną. Būsimiesiems ispanų svetimsalių legiono kareiviams teko pergyventi daug sunkumų Afrikos pakraščiuose. Jie išlipę Ceutos uoste, turėjo pėsti žygiuoti net apie 150 kilometrų į pulko štabą. Tada karštis siekė 50 laipsnių ir juos labai vargino. Pagaliau, po kelių dienų kelionės, keturi europiečiai užsiregistravo pulko štabe.

Neseniai mūsų tautietis Brazdžiūnas parašė savo giminėms laiška. Jis rašo, kad po vienerių metų jau būvęs tikruoju ispanų svetimsalių legiono kareiviu. Jiems ne kartą tekdavo žygiuoti į Moroko gilumą raminti vietos mahometonų, kurie dažnai sukildavo prieš ispanų vyriausybę. Svetimsalių legiono dalims į tokias sukilėlių kaimus tekdavo eiti pirmiesiems. Vandens ar vyno kiekvienas kareivis gaudavęs tam tikrą buteliuką. Tačiau to nepakdavo. Kalnuose, kur vandens nėra, vietos gyventojai už vieną stikliuką kažkokio rūkštaus gėrimo ima net po 10 pezetų, o vandens visai negalima gauti, nes jo smėlėtose vietose nebėra.

Vasaromis svetimsalių legiono kareiviai išeidavę į arabų apgyventus kaimus. Jiems tekdavę matyti, kaip smelyje padėtas kiaušinis per 8 — 10 minučių iškepėdavo. Vasaros manevrų metu europiečiai nelabai gali vaikščioti basi, nes žemė yra labai karšta. Tik Viduržemio jūros pakraščiuose klimatas kiek vėsesnis. Sakoma, kad Ispanijos svetimsalių legione esama ir daugiau lietuvių, kurie dabartinio sąnųsio metu iš Afrikos siunčiami į Ispaniją.

Norvegijos valdžios organai paragino gyvenantį Norvegijoje Trockl' a teity nesikišti į kitų valstybių vidaus reikalus ir taip pat nerašyti prieš kitas valstybes nukreiptų raštų. Priešingu atveju grąšinama ištremti.

Sovietų karo pajėgos

Praejusią savaitę visoje Sovietų Sąjungoje buvo suorganizuota «aviacijos diena». Tą dieną Sovietų Rusijos gyventojams buvo pademonstruotos Sovietų karo aviacijos galybė ir spaudoje buvo aiškinama, kad taškai išlaikyti reikalinga dar padinti ginklavimąsi.

Ispūdingi oro laivyno manevrai įvyko pačioj Maskvoj, kurių žiūrėjo ir viešinti dabar Sov. Rusijoje prancūzų aviacijos pramonininkų bei insruktorių delegacija. Prancūzams Sovietų karo aviacija padariusi labai gero įspūdžio.

Anot komunistų organo «Pravdos» Sovietų Sąjungos karo pajėgos jau šiandien virsijancios kitų didžiųjų valstybių pajėgos. Deka reformai, dabar raudonoji armija keturiais penktadaliais susidedanti iš ilgesnį laiką tarnavusių karių. Sumažinus šiaukiamųjų amžių (dabar Sovietų Rusijoje karinės prievolės atlikti šiaukiami jaunuoliai, sulaukę 19 metų amžiaus), kariuomenės skaičius per artimiausius 4 metus padidės apie 50% ir sieks 2 milijonų.

Sovietų Sąjungos kariuomenė, naujausiomis žiniomis, turi arti 11 mi-

lijonų apmokyty atsarginių (rezervo). Čia neįskaityti Sovietų Sąjungos piliečiai — vyrai ir motrys, kurie buvo kariškai apmokyti. «Ossoaviachimo» — organizacijos, kuri šiuo metu turi per 13 milijonų nariu. Per paskutinius 3 metus ši organizacija apmokė 700,000 šaulių, 900,000 šoferių, 140,000 sklandytojų, 550,000 parašutisių ir tt. Organizacija išlaiko 1,500 aviacijos mokyklų, 72 karininkų mokyklas, turi 2,500 raitininkų dalimis ir tt.

Šių metų Sovietų Sąjungos biudžete karo reikalams skirta 14,7 milijardų rublių. Anot Sovietų spaudos, didžiausias dėmės paskutiniu laiku buvo kreipiamas į kariuomenės motorizaciją, ir šioj srity raudonoji armija yra toli pralenkusi kitų didžiųjų valstybių kariuomenes. Sovietai šiuo metu turi arti 5,000 kovos lėktuvų, apie 8,000 tankų, 7,000 įvairių kalibrų patrankų, virš 800 minosvaidžių ir 32,000 lengvųjų bei sunkiųjų kulkosvaidžių. Toks kariuomenės apginklavimas pasiektas per paskutinius du metus, pagal iš anksto nustatytą planą. Žinoma, lygiagrečiai su apginklavimu buvo gerinamas ir tiekiamas bei kariuomenės aprūpinimas.

Katalikų siūlo pagejba Hitleriui

Jegu Hitleris paliaus persekiojęs kunigus ir bažnyčią, tai katalikai prižada jam padėti kovoti komunizma.

Vokietijos katalikų vyskupai savo susirinkime istorišką katedroj, Fuldoj, nutarė parašyti ganitojišką laiška ponui Hitleriui, Vokietijos vadui.

Vyskupai siūlo jam susitaikinti su katalikų bažnyčia, užmiršti visus buvusius nesutikimus ir nebespersekioiti kunigų. Jei Hitleris tik sutiks su vyskupų pasiūlymu, tai jie pasižada padėti jam kovoti «bolševizma», kuris kelias galvą visame pasauly, ypač Ispanijoje, Rusijoje ir Meksikoje.

Vyskupai siūlo savo pagelbą todėl, kad esą neužtenka šautuvų ir kulkosvaidžių nugalėjimui bolševizmo.

Pergalei esą reikalinga ir naudinga religinis švietimas.

Taip kalbėjo ir vienas Ispanijos kunigas, pasmerkdamas savo kalboje visus tuos katalikus, kurie kovoja bolševizmą šautuvais ir kulkosvaidžiais, ir visai užmiršta apie religijos mokslą.

Ar Hitleris susitaikys su katalikais, suoku pasakyti. Tarp jų kilo nesutikimas dėl bažnytinių mokyklų, organizavimo katalikų jaunimo ir dėl katalikiškų darbininkų sąjungų. Be to, Hitleris yra nubaudęs kelis kunigus už nemoralybę ir už šmugelį su pinigais.

LENKIJOS LAUKUOSE AUGINAMA MIRTIS

Aguonos ir garstyčios iš kurių daroma nuodingos dūjos.

Vienas laikraštinnikas rašo apie laukus, kuriuose auginama mirtis.

«Priešais mus, — jis rašo, — iš abiejų pusių guli mūžiniški plotai nematytų Lenkijoje augalų. Koki tie augalai? Tai žalios garstyčios išaugo vietoj cukrinių runkelių, bulvių ir kviečių. Kairę tęsiasi didžiuliai plotai išblykusių, ružavų, aneminių žiedų. Taurėlės jų atrodo lyg kokia milžiniška kariuomenė, kurios tesimato tik galvos ir nedidelės galvelės, skęstančios masėj. Tai Lenkijos nematyti dideli aguonų ir garstyčių laukai.

«Grazūs vakaras. Galvijai traukia namo. O mes žiūrime į neužmatomus išblykusių ružavų aguonų plotus, besitęsiančius net už akiračio. Kam tiek daug aguonų? Kam reikalingos tokios galybės evangelinių garstyčių? — Dabar garstyčių ir aguonų didelis pareikalavimas. Labai pakilo kainos. — sako šeimninikas.

Ūkininkas tačiau nekalba apie tai, kaip kalbėtų apie rugius arba kviečius. Jo žodžiuose yra kažkokia paslaptis, kuri lyg tos vakaro sutemos gaubia šiuos didžiulius aguonų ir garstyčių laukus. Bet jis pamažu taria:

«Kam reikalingos aguonos? Tiek daug aguonų? Matote, ponai, aguonos yra produktas, iš kurio gaminamos dūjos... iperitas...

Mūsų šeimninikas jau stovi prie kito lauko — garstyčių lauko. Jų taip gi anksčiau Lenkijoje tiek nebuvo au-

ginama, o dabar visur matome.

«Garstyčios, — sako jis, — taipgi pramonėj dabar turi didelį pareikalavimą. Garstyčios, matyt, taipgi tiems pat tikslams tarnauja. Kiek prisimenu, iš garstyčių gaminamas fosgenas...

Vėl ilgai žiūrime į garstyčius. Nežinojome, iš ko gaunamas fosgenas; nežinojome taipgi iš ko kilęs iperitas. Manėme, kad tai kažkoki cheminiai junginiai, kažkoki milteliai, anglies ar metalo liekanos duoda tas dūjas. Dabar pasirodė, kad garstyčios, aguonos.

Priešais mus sibluoja žemučių augalų ir išblykusių žiedų laukai. Abu šie laukai gimdo mirtį... Nes iperitas ir fosgenas — tai baisios dūjos, kurioms karo metu nuodija žmones...

Taip Poznaniaus dvarininkas, taikadamasis prie pareikalavimo, sėja ne kviečius, ne cukrinius runkelius sodina, bet aguonas ir garstyčias...

Kainos geros, ūkis apsimoka. O kur tie produktai išvežami? Į Vokietiją, Prancūziją, net Šveicariją.

Taip ramus Lenkijos kaimas, prieš savo norą, darosi kažkokiu žengiamuoju karo pramonės irankiu, — baigia savo rašynį laikraštinnikas.

L. Ž.

Prancūzų spaudos žinionimis, per pilietinį karą Ispanijoje jau buvę iš abiejų pusių apie 70,000 užmuštų ir apie 130,000 sužeistų.

Pilietiniame kare iš abiejų pusių dalyvauja apie milijonas žmonių.

Kas «Aido» neskaityto, gyvena tamsybėje

Kur tik būsi, neužmirsk «Aido»

Jis parduodamas:

S. Paulo

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Vaistinė «José Paulino» — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintro; Vila Anastazijoj: Kirilasko krautuvėje; V. Zelina; J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėj — rua Voluntarios da Patria, 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» | rua da Catumby, 4; «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Pet-
ro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella 106.

Santos.

S.P.R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam mors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur parduvinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buy. prof. Fišinskago asistentė Lyove Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonus priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

P r i b u v ė j a

(A k u s e r ė)

Marietta Passerini

Akuserija ir vaistai po oda (injeccões)

Rua Silva Pinto, 259 Tel. 5-3584 :- S. Paulo — Bom Retiro

Siúvykla Lietuva

Kazio Žebrausko

Siūvami rūbai pagal naujausios mados, didelis medžiagu pasirinkimas darbas atliekamas pigiai ir gerai. Savo tautiečiams darome didelę nuolaidą. Kainos nuo 80 — iki 150\$000 už padirbimą.

Rua General Osorio, 161

Skaitydamas

Aidą
Žinosi
Viską

Instituto Šimonis

Moterų Salonas

Plaukų kirpimas, garbiniavimas, masažai, manikiuras ir plaukų dažymas. Permanente nuo 15\$. Darbas atliekamas gerų specialistų sąžiningai ir pigiomis kainomis. Poniais ir panelės, palaikydamos savo grožį, kreipkitės tik į Povilo Šimonio Instituta, rua das Palmeiras 215 Largo das Perdizes Tel. 5-4511

Siúvykla

A. BAGDONO

RUA da MOÓCA, 534 b

Priima vyriškių

rūbų užsakymus ir atlieka darba pagal najausias madas iš vietinės, ir užsieninės medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Kainos priemonos. Užsisakę rūbus Bagdono siúvykloje, tikrai būsite patenkinti.

SIUVYKLA

ESTAN

Siúvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prieinamiausias kainas ir atsako už darba. Ten pat randasi didelis patogumas tiems kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai gali būti pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siúvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus šdir, bino ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltami ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79 a, Prieš Luz stotį.

Skaitydamas

Aidą
Žinosi
Viską

Rio de Janeiro lietuviams

Rio de Janeiro lietuviams gau nusipirkti laikraštį «AIDAS» pavilnu niais numeriais ir užsiprenumeruoti restorane — kavinėje «Vilnius», rue de Catumby, 4 ir rua Bella, 106.

— Rio de Janeiro.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinikā vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius prima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 69 TEL. 5-1451 S. PAULO

Kadernetos

Jau reikia išsinti kadernetos, kaip — «Carteira de Identidade» „Carteira Profissional“, kreipkitės į šio laikraščio redakciją. Be to, rašome prašymus, darome vertimus ir kitokius reikalingus dokumentus paruošiame greitai ir daug pigiau negu kitur.

Rua da Moóca, 424 S. Paulo.

Uz 60\$000

į mėnesį Tamsta gali įsigyti žemės sklypą ir statybos medžiagą uosaviems namams pasistatyti, Vieta — ALTO DA PENHA — eilėje gražiausių São Paulo apylinkių ir turi didžiausią ateitį. Susisiekimas reguliuojamas Bonde, Autobusu bei Traukiniais. Platusnes informacijas teikia: Agencia — Praça da Penha, 13 (Bonde Penha galutinėj sustojimo vietoj) arba Centraliniam Biure CO-OPERAÇÃO IMMOBILARIA e FINANZEIRA, (C. I. F.) Rua Benjamin Constant, 7-A 3.º and. sal 19/20.

LABORATORIJA

MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų ir šlapimo ir išmatų)
Tikrasis žemas.

Dr. M. KANDIA R. A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo
10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai
ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ

"José Paulino"

RUA OSÉPAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga
pigiausias kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapime ir
išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak.
Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kasapas rua Boa
Vista ir 25 de Março).
Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetu

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų
specialistas. Gonoreja - Sifilis.
Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
Tel. 4-1705.

Vaistinė Passerini

Provizoriaus

Carlos Passerini

Leidziamė adatas. Kainos pigios. Patar-
naujame ir nakti

Rua Dr. Silva Pinto, 263 (Bom Retiro)

Telefone 5-3584, S. PAULO

Pirmoji Lietuviška Spaustuvė

Atlieka visokius spaudos darbus
įvairiomis kalbomis.

Rua da Moóca, 424
São Paulo.

PRISIEKUSIS VERTEJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip
antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus
dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas
ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.
KALBA LIETUVIŠKAI

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v.

Analizė ligoniams nemokama

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. Brisolla

ADVOKATAS

Veda Civilines, Prekybines, Kriminalines ir kitokias
bylas. Atstovauja teismuose ir kitose valdžios įstaigose.
Suteikia įvairius juridinius patarimus. Raštinė: Rua

Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai:
2-6639 ir 5-2091

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių
ligų Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERŲ LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priėmimo valandos
nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus
kiekvienu momentu. DIENA IR NAKTI.

Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444
(Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Už skelbimus Redakcija
neima atsakomybės

DULR

JUS IŠGARSINS Per Draugiją Užsienio Lietuvių

Remti galite pasiskelbti viso pasaulio lietuvių spaudoje.

Dėl sąlygų kreipkis į DULR
Nepriklausomybės Aikštė 3,
KAUNAS, LITHUANIA

«Lietuvių Aidas Brazilijoje»
metams kaštuoja 12\$. Pinigus
siųsti įvertintam laiške.

«L. A. Br.» rua da
Moóca, 424.

Laisvoji Mintis

Laisvamųjų Etninės Kultūros
Draugijos Organas, mėnesi-
nis žurnalas, kovoja su prieta-
rais, prekyba dangumi, už
šviesesnę, teisingesnę dabartį
ir ateitį. Metinė prenumerata
užsieny vienas doleris. Adre-
sas: Kaunas - Šančiai, Vy-
tarto g. 52.

Lithuania - Europa.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Bo
Atsižvelgdamas į sunkų laiką

autarė sumažinti kainas už dan-
tų gydymą ant pusės kainos, kaip
antai: ištraukti dantį be skaus-
mo 5\$000; plomba cidabro
purceleno 8\$000;

Kalbama lietuviškai, rusiškai
ir lenkiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus
fotografijų srity. Specialybė
padidinaime, o taip pat su
dažais.

Darbas greitas, sąžini-
gas ir pigus. Vyksta į na-
mus fotografijų reikalais.
Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

FOTOGRAFAUS IS
KAUNO

GILUC

savo menišku darbu da-
re moderniškas visokių rūšių fo-
tografijas iš geriausios užsien-
inės medžiagos papiginta kaina.
Be to, europiečiams daroma
nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino 118a

Bom Retiro

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Peršovė mokytoją S. Bakšį

«Lietuviškuose namuose», mokyklos salėje, beveik kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį vyksta vakaruškos, kur susirinkę jaunuoliai prisigėrę tuose pačiuose namuose iš Lietuvos atgabenta ir plačiai garsinama konsolato organe, valstybinės degtinės, peišai. Tokios pat vakaruškos įvyko ir pereiną 3 šeštadienį, rugsėjo 19 d. Pasilinksmine, paūžę vakaruškininkai pradėjo skirstytis į namus. Apie 1 valandą iš «Lietuviškų namų» išėjo su panele Stasė Klemeikaite mok. Bakšys. Paėjus jiems vieną kvadrą, priėjo trys judvieji vienas pažįstamas ir mok. S. Bakšį paleido 3 šūvius, kurių vienas tik pataikė į krūtinę ir kulka išėjo per kairį šoną. Piktadarys atlikęs savo žiaurų darbą, pabėgo, pašautasis mok. sugrįžo į «Liet. namus» ir čia tapo išauktas greitosios pagalbos automobilis ir mok. S. Bakšys nugabentas į ligoninę Santa Casa. Gydytojai apžiūrėję Bakšį, nustebę pareiškė, kad jis per plauką išlikęs gyvas, nors ir sunkiai sužeistas, nes kulka vos vos nepalietė sirdies.

Mokytojas S. Bakšys yra jaunas, 33 metų amžiaus, pilnas energijos (tik gaila, kad tą energiją nukvoja nuolatiniuose «tautiškose» vakaruškose «Red.» ir visai neseniai yra atvykęs iš Lietuvos.

Mūsų jaunimui, ypač inteligentams, reiktų daugiau rūpintis tuo, nors naujingesniu ir liuosą laiką praleisti prie knygų bei laikraščių, o ne vakaruškose, ypač tokiose vietose, kur padoriam žmogui sarmata ir užėiti. O tada ir tokių įvykių bus mažiau.

K r s p .

Susirgo Grūdo pirmininkas

Pereitą savaitę Aido buvo pranešta, kad Grūdo pirmininkas F. Čemarka rugsėjo 25 d. vyks į Rio de Janeiro ūkininkų reikalais. Tačiau įvyko kitaip, F. Čemarka staigiai susirgo ir rugsėjo 21 k. tapo paguldytas «Samaritano» ligoninėn. Jam bus daroma galvoje operacija. Tai pavojinga ir sunki operacija. Visi jo draugai, ypač grūdiečiai linki F. Čemarkai laimingo iš ligoninės sugrįžimo.

— r .

Automobilius sužaidė Gudliauską

Pereitą sekmadienį smarkiai važiuodamas automobiliu tūlas Oliveira, užvažiavo ant einančia ta gatve Jurgio Gudliausko ir labai jį sužaidė.

K r s p .

Viltiečiai daugiau negali pasitikti savo vadais

S. Paulyje kelinti metai veikia jaunimo organizacija «Viltis» labai artima Lietuvos pavasarininkams. Toji organizacija net buvo pradėjusi leisti savą žurnalą, kuris buvo puošiamas vienuolių bei kunigų paveikslais ir bažnyčių atvaizdais. Mizerna toji organizacija, o jos veikimas dar mizernesnis, nors ir gerokai ji buvo remiama piniginiu mūsų «milijonierių». Jų žurnalas taip pat per kelis mėnesius sykį pasirodydavo, nors vadinamas yra «mėnesiniu». Nors ta Viltis silpnai dvėsa to, bet vis dėlto šjokią-tokią gyvybę rodė. Bet pastaruoju laiku ji visai išglėbė ir tai ne dėl kieno kito, o tik dėl pačių vadų kaltės. Organizacija, kaip dabar yra reikalaujama, neįregistruota policijoj, jo žurnalas jau keli mėnesiai guli spausdėj, nes nėra pinigų nei įregistruoti policijoj, nei išpirkti žurnalas iš vokiečio spausdėvės. Vadai su narplais visai nesiskaito, o tik pinigų kolektuoja. O kur jie tuos pinigus deda, tai dievai žino. Žodžiu vadai Viltį maudė maudė ir, pagaliau, visai nuvarė nuo koto, apleito ją, likę keli nariai, nežino ką dabar daryti. Mokytojas S. Bakšys nors

savo vadina labai pažangiu žmogumi, bet apsiėmė tą pavasarininkų organizaciją atgaivinti, kad ji ir toliau darbuotųsi «Dievi ir Tėvynei». Bet ir su Bakšiu įvyko nelaimė; jis sužvėrėjusio žmogaus porsautas guli ligoninėn.

Žodžiu, visos nelaimės užpuolė viltiečius. Dabar likę keli eiliniai nariai tarp savęs kalbasi; esą jie jau nebegali pasitikti nei vienu savo idėjos vaduku, nes esą jie visi velnių priėdė ir tykoja tik iš organizacijos pasinaudoti.

Mat tokiose organizacijose, kur labai daug kalbama apie Dievą, Šventuosius, apie neišpasakytą tėvynės meilę, tai tokie daugiausia yra velnių priėdė: Dievu ir visais švantaiais prisidengę, jie skriaudžia per daug pasitikinčius jais žmones.

P. Lietuvis.

Užpuolė nežinomą piktadarys

Pereitą sekmadienį, vėlai vakare Simas Struckus ramiausiai ėjo sau gatve José Paulino kažin apie ką svajodamas. Tik štai, nežinia iš kur priėjo kažkoks nepažįstamas su skustuviu prie Simo, padaręs jam kelias žaizdas, vėl paspruko. Policija nori sužinoti dabar tą skustuvininą.

V. K.

Policija gal įsikiš į «Liet. namus»

Visi S. Paulo laikraščiai aprašė įvykį su mok. Bakšiu apie jo peršovimą ir pasmeikė, žinoma, pačią «Lietuvių s-gą». Kiekurie pažymi, kad policija tirdama šoviką, taip pat turf gerai iširti ir «Lietuvių sąjungą», kurios bustinė yra Bandeirantes, 92 («Lietuviškuose namuose»), nes esą nabe pirmiena, kaip tos sąjungos nariai per savo balius ryša visokius ginčus peiliais ir kulkom ir policijai suteikia bereikalingo darbo.

Atrodo, kad policija turės įsikišti į «Lietuviškų namus» ir padaryti juose savo tvarką. Nes ir ji jau ilgiau nebėgali kęsti to, kas ten nuolat vyksta.

Tai ve prie ko mes dasigyvenome, štai kokią gėtą naro visai kolonijai Lietuvos litais apmokami mokytojai.

R a m u t i s .

Laiškas iš Bebedouro

Rašau šį laišką Aido redakcijon ir prašau Tamstų m. n. patarnauti šiuo reikalu. Turiu mokyklinio amžiaus dukterį, braziliskai skaityti ir rašyti jau išmoko, tad dabar noriu išmokinti ir lietuviškai, nes kokia bus lietuvaite, jei neimokės savo kalbos. Tik visa bėda, kad neturiu knygų iš kurių galėčiau mokinti. Gal Aido redakcijoj tokių knygų būtų, tai prašau neatsisakyti prisijusti.

V. Ž u k a u s k i e n ė .

Nuo Red. — Visiems, kurie kreipiasi pas mus trokšdami savo vaikams suteikti šviesos ir prašo pradžiamoklių, mes tuo tarpu padėli negalime, nes jų neturime. O pas ką jų yra, tiems nerūpi mūsų išėvių tautinė būklė. Patariame kreiptis konsulatun.

Tėvų k-to posėdis

Rugsėjo 16 d. Bom Retiro mokyklos tėvų k-tas turėjo savo posėdį, kur nutarė spalių 8 d. surengti vaikų vakarėlį mokyklos naudai ir spalių 10 d. susaukti visuotiną tėvų susirinkimą aptarti svarbius mokyklos reikalus. Pasėdy taip pat buvo svarstomas V. Zarakausko pasiūlymas — atsiskirti mokyklai nuo «Liet. sąjungos». Per šitą klausimą paliktas kftam kartui svarstyti. Be to, nutarta išreikalauti iš «Lietuvių s-gos» mokyklos pasisavintus pinigus 239\$200.

Tėvų komitetas padėkojė mok. Bakšiu už tvarkingą mokyklos vedimą, išsiskratė.

D a l y v a v ė s .

Padėkos laiškas

Bom Retiro mokyklos visų tėvų vardu mes, komiteto nariai, išreiškiame širdingą padėką «Liet. Aido Br.» redaktoriui A. Dutkui ir leidėjui K. Uckui už patalpinimą savo laikraštį Bom Retiro mokyklos revizijos akto ir linkime «Aidui», kaip rimčiausiam kolonijos laikraščiui, visuomet stovėti visos kolonijos reikalų sargyboj, šviesinti ir kultūrinti lietuvių išėvių. Su pagarba, Vyskupo M. Valančiaus v. mokyklos Tėvų k-to pirmininkas V. Riškus, sekretorius — J. Butauskas. S. Paulo, 1939-9-20.

Argentinos ir Brazilijos lietuviai

Kaip vienoje, taip ir kitoje P. Amerikos respublikoje (Argentinoj ir Brazilijoj) eina kažkoks kolonijose nesantaikos judėjimas, kurio platesni kolonijos sluoksniai visai nesupranta. To judėjimo nesupranta ir tie, kurie gyvena toliau nuo mūsų, už vandenyno. Lietuvos, pavyzdžiui, laikraščiai dažnai parašo, kad Argentinos ir Brazilijos lietuviai tarp savęs nesugyvena ir per daug riejasi. Tas esą yra dėl to, kad lietuviai susiskirstė į daugelį grupių grupių ir dėl to vieni kitus šneičia, puola ir viešėjų nesąmonių vieni ont kitų išgalvoja.

Bet ar tai yra tiesa, ką kalba apie mus Lietuvoje? Aišku, kad ne. Kaip Brazilijos, taip ir Argentinos lietuviai tarp savęs puikiausiai sugyvena ir yra didelė klaida sakyti, kad P. Amerikos lietuviai dėl grupių gaušumo, negali sugyventi.

Gerai įsižiūrėjus į P. Amerikos lietuvių kolonijų gyvenimą, susipažinus su jų spauda, lengva įsitikinti, kas visokius armyderius kelia, tiek Argentinoje, tiek Brazilijoje. Tai visi tie avantiuristai, kurie, nieko neveikdami ir gaudami iš Lietuvos kas mėnesis pašalpas, tarp savęs piaušasi, nepasidalindami litais. O kolonijos nariai gyvena ramiai ir tik stebisi, ko tiems ponams truksta.

Argentinoje ilgą laiką gvoltavojosi tautininkas Kliuga su kunigu Janilioniu, nes ir vienas ir antras norėjo didesnės porcijos litų. Bet dabar, kaip atrodo, litų porcija kaip vienam, taip ir kitam tapo smarkiai sumažinta, tai Kliuga su Janilioniu susitarę, pradėjo savo nešvariomis burnomis spi audyti ant atstovybės, sekretoriaus, konsulo ir k.

Tas pat ir Brazilijoj. Kol kun. Sugintas su «Lietuviškais namais» gavo davo vienodas litų porcijas, tol jie buvo zgadoj. Bet kaip tik kun. Sugintui tapo litai atimti, prasidėjo piaušynės. Būvę geriausi bičiuliai — konsulas Gaučys su kun. Sugintu, — tapo pikčiausi priešai.

Tai gi, ar čia kalti P. Amerikos lietuviai? Viesai ne. Tai tie dramsčia kolonijos gyvenimą, kurie ryja Lietuvos litus.

K o r e a p . iš Argentinos.

Konsulas buvo išvykęs į Rio de Janeiro

Pereitą savaitę konsulas P. Gaučys buvo išvykęs į Rio de Janeiro tarpis dėl prekybos sutarties pasirašymo tarp Lietuvos ir Brazilijos, kuri neseniai tapo nutraukta. Kaip ten susitarė, nežinia.

R p .

Cinikas nužudė Vasarį

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 20 d., S. Paulo priemiesty, Villa Formoza, įvyko žmogžudystė, Jonas Cinikas kuolu užmušė savo kaimyną Kazį Vasarį.

Siedu kaimynai, kuriuos brazilų laikraščiai vadina rusais, nors jų pavardės lietuviškos, seniai tarp savęs nesutiko ir tas jų pyktis baigėsi tuo

kad vienas atsidūrė po žeme, o antiras kalėjime.

K r s p .

Pasirūpinkime kad krizei užėjus turėtume ką valgyti

Krizės jau nebėra, darbai eina visur, žemės ūkio produktų kaina taip pat pakylusi. Dėl to daugelis mūsų tautiečių džiaugiasi, kad krizis praėjo, laikas pagerėjo. Bet jie užmiršta, kad kriziai kartojasi beveik kas dešimtmetis. Krizis gali vėl užėiti ir fabrikai vėl gali užsidaryti išmėsdami daug darbininkų į gatvę.

Tad dabar, kol kiekvienas iš mūsų jau šiek tiek stipriau stovime finansiniai, turime vieną kitą šimtelį susitaupę, turime pagalvoti ir apie tai, kad ryt ar poryt vėl krizis užėis ir mūsų sątaupos greitai išsėks ir mes vėl liksim ir be darbo, ir be pinigų ir be sveikatos. Bus kritiška padėtis. O kad to išvengt, turime visi dėti pastangas, kad sukurti savo žemės ūkio koloniją, nes turėdami savo žemės sklypėlį nebijojime jokių krizių, nereikės eiti dirbti pas kitus už pavalgymą, bet patys dirbsime sau.

Nors šiandieną kas ir nenano būti ūkininku, bet vistiek jis turi būti Grūdo nariu. Nes kada jis nustos darbą mieste, be baimės galės persikelti iš miesto į nuosavą koloniją. Kas pirmieji įsirašys į Grūdą ir išsipirks pają, tie turės teisę kolonijoj pasirinkti ir žemės sklypus. O kas bus paskutiniai, tam ir privilegijų jokių nebus. Tad nesnauskime.

G r ū d i e t i s .

Rūpinasi mokyklos reikalu

Rio de Janeiro lietuviai rūpinasi savo mokyklos įsteigimo reikalu. Tik kažin kaip jiems pasiseks, nes mokyklą įsteigti reikia pinigų, o antara Rio lietuviai gyvena išsimėtę, ne prie vienos vietos, taip kad jiems sunku bus įvykdyti šitą dalyką.

R i j i e t i s .

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKOS

Žymiausieji São Paulo rusų muzikai ir dainininkai, plačiaja muzikos meno programa: Choro, Solo, smuikomis ir balalaikomis linksmina svečius kiekvieną vakarą užėigoje «Bar Rio Branco» rua Visconde Rio Branco 461, kampas rua Victoria.

Kviečiame atsilankyti. Šeiminiškai lietuviai.

Reikalingi Aido platintojai

Argentinoje ir Urugvajuje reikalingi laikraščio «Aido» platintojai. Darbininkų vaikučiai, kurie dar negali dirbti sunkaus darbo, gali užsifirti laikraščio platinimu ir gerai uždirbti. Kas norėtų imtis šio darbo, prašome parašyti: Aidas, rua da Moo'ca, 424, S. Paulo — Brazil.

SIUVYKLA BIRSTONAS

Rua Ibiterama Nr. 79

PARQUE VILLA PRUDENTE

Siūvami vyriški ir moteriški rūbai. Darbas Garantuotas. Medžiagos pasirinkimas vietinės ir užsieninės. Gatavas kostimas tik už 135\$000.

PETRAS VIŠNIAUSKAS